

Szerkesztői iroda:
Nagyenyeden
A KIADÓHIVATALBAN
hová
lap szellemi részét illető
közlemények küldendők

Kiadóhivatal:
Wokál János könyvkereskedése
hová
az előfizetések és hirdetések
bérmentesen küldendők.
Kéziratok nem adnak vissza.

KÖZÉRDEK

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hordva vagy
vidékre postán küldve
egész évre 4 frt,
fél évre . . . 2 frt,
negyed évre 1 frt.

Hirdetmények díja:
3 hasábos petit sorért, vagy
ennek helyéért 5 kr.
Bélyegdíjért külön 30 kr.
Nyilttér sora 15 kr.

Simor János

Magyarország hercegprímása

1813. aug. 26. † 1891. jan. 23.

Nemcsak a magyar katolikus egyház, hanem a régi tradícióknál fogva egész Magyarország legfőbb méltóságai egyikét viselő, egyéniségénél fogva is a legkiválóbbak közé tartozó férfiú tért örök nyugalomra. Simor János bibornok, hercegprímás, felséges Királyunk megkoronázója, ki egyszerű polgár családból emelkedett magas méltóságra, ki milliókat áldozott jótékony czélokra, a művészetek, tudományok bőkezű pártfogója, ki a nagyterjedelmű primási jószágokon minta gazdaságokat létesített, hogy dussá tett jövedelmeiből egyháza s hazája javára mennél többet áldozhasson, rövid betegskedés után befejezte kortársaira s az utókorra egyaránt tanulságos életét, mely hazánk politikai s kulturális történetében bizonyára számot tevő lapokat fog betölteni. Éppen azért közös a gyász elvesztése felett. Áldás emlékére!

Jegyzőkönyv.

Nagyenyed r. t. város közönségének polgármester helyettes Török Dániel első tanácsos elnöke alatt 1891. év január hó 20-án a város-ház gyűléstermében megtartott rendkívüli képviselői közgyűléséről.

Jelenvoltak:

1. A legtöbb adót fizető képviselők közül: id. Gáspár János, kir. tan. tanfelügyelő, br. Splényi Henrik a Bethlen-főiskola jószágigazgatója, Szilágyi Farkas ev. ref. lelkész, Müller Mihály megyei főügyész, Deli Ödön minorita házfőnök, dr. Varró László m. aljegyző, Tóth Miklós m. árvászéki elnök, Makkay Domokos professor, dr. Magyarai Károly m. főorvos, dr. Booz József kórházi igazgató, Garda József theol. tanár, Straub János birtokos, Sebesi Ádám birtokos, Medgyes Bilint ügyvéd, Ludvig János m. ny. főszámvevő, Czirner J.

TÁRCZA.

Emlékezés Nagyenyed pusztulására.

(1849. január 8.)

Szilágyi Farkastól.

(Folytatás.)

Megkegyelmezték a nyomoru embernek s ez igérete szerint elvezette Budaiékat a csaknem átellenben levő Kovács Mihály féle telkre s a pinzeze felé mutatott.

Ez a pinzeze valóban tele volt oláhokkal, köztük pár tribu, kik abban dorbézoltak s a városon történetekről csak akkor vettek tudomást, mikor Perecz emberei annyira előre nyomultak, hogy ők már nem menekülhettek onnan.

Budaiék a koromszét pinzezebe csak ketten nem mertek bemenni. Segítség után kiáltottak tehát, mi nyomban jött is.

Itt is égő szalmatekeréseket dobta le s a nagy pinzét ezek lángjával világították meg.

Néhány oláh halálra rémülten állott vagy hevert abban.

A Réderberger féle házban előfordult jelenet bizonyára ismétlődött volna itt is, ha a legválságosabb pillanatban Perecz oda nem toppan, s embereinek szigorúan meg nem tiltja, hogy többet öljenek, miután az ütközet véget ért.

Foglyul ejtették tehát a pinzeze hősöket s a laktanyába szállították.

Hasonló jelenet fordult elő a Bakk János pinzezejében.

Más pinzezekben is találtak földrészeg oláhokat, kik közül némelyek véghezvitt büneikért életükkel lakáltak.

József kereskedő, Korbuly Balint kereskedő, Scheidel József birtokos, Biztricsányi Lajos kereskedő, id. Winkler János kereskedő, ifj. Winkler János kereskedő, 2. Valasztott képviselők: Csató János kir. tanácsos alispán, Török Bertalan m. főjegyző, Sebestyén Sándor p. i. tanár, dr. Bartók György ev. ref. lelkész, dr. Kovács Ödön theol. tanár, Veres Albert iparos, Szilágyi János birtokos, Dezső Dénes birtokos, Sándor Miklós ifj. iparos, Kovács Mihály iparos, id. Kun József iparos, ifj. Gáspár János m. t. főjegyző, Tökés Imro iparos, Urgerpek Miklós kereskedő, Jakab Károly iparos, Mezei Károly iparos, Dunai Albert iparos, Richard Mihály iparos, Luka Albert iparos, Hegedűs János theol. tanár, Rákosi Balint orvos, Sándor Károly iparos, Bujthe Zsigm. levéltárnok. A tanács részéről Z. Szécs Sándor tanácsos, Sombori Sándor főkapitány, Eröss István pénztárnok, dr. Jenai Elek v. főügyész, dr. Winkler Albert v. főorvos, Dezső Zsigmond v. főerdész, Czell Antal ellenőr, Horváth József v. főjegyző.

1. Kovács Gyula polgármester aa a szép számban egybegyűlt képviselők üdvözlése után a méltatlan megtámadás érzetének hatása alatt előterjeszti a képviselő testület és az ő személye ellen a „Kolozsvar” című politikai lap f. évi 7. és 10. számaiban „Nagyenyedi állapotok” című cikkeiben foglalt hol világosabban, hol rajtettebben kifejezett bélyegző gyanúsításokat, melyek alább írója oly vonatkozásokat használ, hogy ha azoknak a legcsekélyebb része is fenforoghatna, önérzete nem engedi, hogy a képviselő testület közbizalmából nyert polgármesteri állásában maradjon; mély tisztelettel kéri azért a képviselőtestületet, hogy az idézett cikksorozatban olvasható, a képviselőtestület és személye ellen felhozott vádaskodó gyanúsításokat részletes vizsgálat tárgyává tegye s ha indokoltnak találja, az ellene bevezendő fegyelmi vizsgálat alapján módot szolgáltatson arra, hogy magát igazolhassa, vagy ha a gyanúsítások alaptalanságának tudatával bir; — bölcse belátása szerint találja módját annak, hogy mélyen sértett személye és a képviselő méltatlan megtámadása megfelelő elégtételt nyerjen.

Ennélfogva az ezen ügy feletti tanácskozás idejére mint érdekelt fél az elnökség vezetésére a szabályrendelet értelmében Török Dániel első tanácsost kéri fel, és a teremelő eltávolít.

2. Az elnöki székelt elfoglalt Török Dániel aa Kovács Gyula polgármester aa-nak imént előterjesztett kérését tanácskozássra kitűzvé, felhívja a képviselő testü-

letet, a felett nyilatkozni, látja-e szükségét annak, hogy fegyelmi eljárás vezetessék be? és azután ahhoz képest folytassa tanácskozássát a további teendők felett.

(Folytatás köv.)

Nyilatkozat.

Nagyenyed város képviselő testülete mély sajnálkozással és komoly megütközéssel vett tudomást a „Kolozsvar” című napi lap folyó évi 7. és 10. számaiban „Nagyenyedi állapotok” című, alnév alatt közölt cikkekben foglalt méltatlan gyanúsításokról, annyival inkább, mert azok nem férfias nyíltsággal és komolysággal, nem félre magyarázhatlan határozottsággal és így nem tisztán, magyarosan megérthetőleg vannak kifejezve, hanem mályba burkolva, kétértelmű czélozgatásokkal, ki nem magyarázott kombinációkkal, úgy, hogy sok rosszat lehessen alatta érteni, s hogy a városnak ügyeivel nem ismerős nagy közönség előtt mindenféle gyanut kelthessen a nélkül, hogy az alattomos gyanúsító szigorú feleletre vonható legyen. Az ily módon bujkáló gyanúsító személyével szemben képviselő testületünk egy szót sem vesztegethet. De ha az író felett könnyen napirendre térhetünk és térünk is, mindazonáltal mint a nyilvánosság tisztelői, mint a város anyagi ügyeinek és szellemi életfejlődésének felelős intézői nem tartjuk szabadnak halgatással mellőzni magokat a gyanúsításokat, melyek ha burkoltak és többféle magyarázhatók is, még is a magok egységükben tisztán mutatják azon czéloszadékat, hogy a város közéletét, képviselő testületünk magatartását és ténykedéseit, polgármesterünk szereplését oly itéletre méltó, setőt színben tüntessék fel, mintha a vármegyében és a város képviselő testületében hiányoznék minden önállóság és szabadság; hogy az egész nem egyéb, mint eladósodott vak eszköz egy ugynevezett klikk kezében; hogy itt nincs erő, sem akarat, sem lelkesedés egyébre, mint fizetések emelésére; hogy midőn áldozatot hoz képviselő testületünk, akkor is csak olcsó tünemény rendez; hogy a fennálló városi hatalom a város anyagi és szellemi érdekeit nem biztosítja, nem mozdítja elő és hogy ezen városnak képviselő testületünk által már harmadizban egyhangu bizalommal megválasztott polgármes-

felmentek Felenyedre s szeretteiket ott összezavdva szintén a laktanyába vitték.

A rejtőzködők összezavdásának fáradtságos és elzomorító munkája csak hajnal felé ért véget, mikor a város mindenik részéből olyan értelme jelentés érkezett, hogy a romok között nincs több életben levő magyar ember.

A felszólításokra nem felel sehonnán senki.

A foglyokul ejtett oláhokat az éjj folytán br. Kemény Istvánék kikérdezték s ezek egyhangulag azt vallották, hogy a fegyvereket a gy-fehérvári várból kapták, Ugyanonnán küldötték az alakuláskor indult oláh táborokba kiszolgált katonákat, kik a táborba rendelt pörnépet a fegyverviselésben s katonai mozdulatokba begyakorolták.

Emlékezetes egy éjj volt az, melyet az Euyed romjai közül, továbbá Felenyedről, Csombordról, az erdőkből, szőlőhegyekről összezavdott enyediék a laktanyában töltöttek el.

Ellehetett képzeln, hogyan nézhettek ki ezen elcsigázott, elkeseredett, elnyomordott emberek egy csoportban.

Hogyan nézhetett ki ez a többnyire oláh népviseletbe és mindenféle rongyba öltözködött, elfagyott kezű, lábú; ez a panaszkodó, siró, jajgató m. e. 700 ember, melynek szive, lelke csordultig telve volt keserűséggel, bánattal.

A laktanya épület is összevont rombolva, csak egyik termét lehetett gyorsan valamennyire használható állapotba hozni. Ezen terembe helyezték be ama szerencsétlen emberek nagyobb részét, a gyengébbeket, a betegeket. Az edzettebbek a szabadég alatt virasztották át az éjjt a laktanya udvarán, lobogó őrítzek mellett.

Az összezavdott enyediék legnagyobb része 9 éjj és 8 nap óta most érezett először jótékony melegezt és melegezt lehetett jól.

tere, mint a czikk sejteni akarja, a város rovására dinasztikus (!) hatalmat gyakorol és gazdagodik.

Ezen gyanúsításokkal szemben képviselőtestületünk minden tagja külön-külön önmagáról nyilatkozza, és az egész testületről elismeri, hogy mi soha senkinek sem szellemi, sem anyagi szolgátságában nem állottunk s nem állunk; polgári szabadságunkat, képviselői önállóságunkat minden körülmények között bárkivel szemben is megőriztük — miként ezt ki is mutattuk és alkalomadtán ezután is tanúsítani fogjuk, — hogy mi élénk tudatával bírunk annak, hogy bennünk volt és van erő, akarat és lelkesedés arra, hogy legjobb belátásunk szerint önállólag, — és — miként eddig, úgy ezután is — reméljük közös egyetértéssel, munkáljuk általában hazánk és nemzetünk, különösen pedig vármegyénk és városunk közjává, közgazdasági és közmivvelődési gyarapodását.

És ha végig tekintünk ezen képviselőtestület működésének közelebbi múltján, ha nézzük ténykedéseinknek és alkotásainknak egész hosszú sorozatát: úgy találjuk, hogy nyugodt lelkiismerettel tehetünk vallomást a felől, hogy öntudatos, áldozatkész fáradozásainkat megfelelő eredmény követte; a város vagyonát rendeztük, jelentékenyen gyarapítottuk, jövedelmeit fokoztuk, birtokot, házakat vásároltunk, középületeket emeltünk, és a közegészségügy, szepítési, a társas élet emelésére is megtettünk annyit, mennyit egy teljesen elpusztított s romjából csak lassanként kiemelkedő, tisztán saját erejére hagyott — és tuinyomó részben a nem éppen jövedelmező mezőgazdasággal foglalkozó lakókból álló — város kebelében tenni lehetett. Mindezt a kinek szeme van a jónak látására, — látja; de nem tehetjük, hogy a felhozott vádakkal szemben különösen is fel ne említsük, hogy képviselőtestületünk a közoktatás terén figyelemre méltó áldozatokat hozott és okos megfontolással, a m. kir. közoktatásügyi kormány helyeslésével megtette éppen azt, mit városunk viszonyai között a közszükség legsürgősebben követelt. Diszes csarnokot állítottunk a leánynevelésnek, itt felállítottunk egy 4 osztályos elemi leányiskolát, elhelyeztük és berendeztük a város költségén az állami polgári leányiskolát és a női-ipariskolát s rendeztük az alsófokú iparos- és kereskedőtanonc iskolát. Hogy más fiu iskoláról még nem gondoskodtunk, ennek magyarázata első sorban abban keresendő, hogy a fennálló felekezeti fiúiskolák, s különösen a Bethlen-főiskola elemi iskolája és gymnasiuma mellett ennek szüksége eddig még kevésbé mutatkozott, eléggé tansítja ezt a polgári fiúiskolával tett meghusult kísérletünk.

És midőn a Bethlen-főiskola javára egy theologiai tanszék fizetésének átvállalását ajánlottuk volt fel, azt nem „olesó tüntetésből” tettük, hanem azért, hogy ezen jeles intézetet a cselzött megbontástól nagy áldozatok árán is megmentjük, — s nem rajtunk mult, hogy ezen ajánlatunkat el nem fogadták sőt feleletre sem méltatták. Azt is tudja mindenki, hogy a polgárságot soha semmitéle közigazgatási pótdával nem terheltük, hogy ennek szüksége ezután sem forog fenn, sőt ellenkezőleg a polgár-

ságot sokféle alakban segélyeztük, közterheit enyhítettük és hogy dacára azon aránylag csekély fizetés emelésnek, melyet képviselőtestületünk közelebből egyhangulag megszavazott, tisztviselőink javadalmazása most sincs arányban a hasonló állások javadalmazásával s különösen azon kötelezettségekkel, melyeket az állam, az egyház, a társadalom s a közélet egyáltalában megkövetel tőlük.

Mindezeket átgondolva, midőn a jelzett gyanúsításokat egész határozottsággal visszautasítjuk, kötelességünknek tartjuk, hogy egyhangu tanubizonyosságot tegyünk a felől is, hogy mindezen, a város közjára irányított törekvéseinkben nagy érdeme van szeretett és tisztelt polgármesterünknek, ki szakértelmével, buzgó munkásságával és áldozatkészségével előjár, — munkára, kitarásra lelkesített, miért is neki teljes elismerésünket és bizalmunkat nyilatkoztunk s az ellene felhozott, burkolt s csak sajtotelepszereleg odavetett állításokat méltatlan és alattomos gyanúsításnak nyilatkoztunk.

Végül nem tehetjük, hogy visszafojtsuk lelkünkben azon szomorú idők képét, melyeket a most mutatkozó jelek élénken hoznak emlékezetünkben, midőn városunkban, egész közéletünkben, mindenféle intézményeinkben és közintézetekben ádáz visszavonás ütötte fel fejét, megbénította minden jóra való törekvést, egymás ellen keserítve az annyira egymásra utalt honfitársakat. Isten segédelméből, nemes lelkek önmegtartó, böles közreműködésével ezen szomorú idők elmúltak. Ne adja Isten hogy valaha újra bekövetkezzenek!

Óra intünk ettől mindenkit és ennek meggátolása végett mérsékelt, böles és önmegtartó közreműködésére hívjuk fel közéletünk minden jóakaró, nemes tényezőjét!

Kelt Nagyenyed r. t. város képviselőtestületének 1891. január hó 20-án tartott rendkívüli közgyűléséből.
Horváth József s. k. **Török Dániel s. k.**
főjegyző. első tan. mint elnök.

12—1891. sz. R. N.

Nyilatkozat.

E lap f. évi 3. számának „Öszinte szó” cz. cikkében a következő kifejezésekkel találom: „a város és a Bethlen-főiskola intéző körei közé befeszkelődni kezdő ármánykodás” — és „a közkinccset képező s különváltó érdekek tanyáján nem használható Bethlen-főtanoda”.

E kifejezéseket, a megnyilvánuló cikkirő vagy bárki más a Bethlen-kollégium előjáróságának bármely tagjára értené vagy vonatkoztatná, mind a való igazság, mind a kollégiumhoz fűződő valódi közérdekek nevében hivatalos kötelességemből kifolyólag visszautatitom.

Fogarasi Albert,

a Bethlen-kollégium rektor-professora

Az igen tisztelt Rektor ur, nagyon valószínűleg félreérti idézett cikkünk jelzett kifejezéseinek valódi értelmét, mindazonáltal szívesen közreadjuk e „Nyilatkozatot” s még inkább fogunk örvendeni, ha az élet tapasztalatai e nyilatkozatot a t. Rektor ur értelmezése szerint mindinkább igazolják s így teljesen kitűnnek,

Itt amott pedig egy egy ideges nő nem mer kérdés-ködni családjáról, szíve bálványáról és magát a kétségbe ejtő bizonytalanságot is előbbre becsüli a kögyetlen, a szomorú valónál, minden érzékekkel azonban csüngenek azokba, kik tudhatják azt, mit ők tudai nem mernek; a kételey hatalmában, a kétségbeesés szélén izgatottan de némán szenvednek.*

A csapat nagyobb része az éjjel a laktanya udvarán töltötte harcokészzen,

Az udvaron az ott talált öllákból nagy tüzet raktak s a menekültek egy része, a honvédek nemzetőrök, lovasok ezek körül futóztak, fogyasztották az iminnen-amonnan összeszerzett bort, pálinkát; süttötték a szalonát s a sertésbús féléket.

A éjjel folytán a város romjai között erőss őrcsapatok ezirkáltak.

Általán komoly aggodalom uralta a vezetőket és a csapat legénységének lelkét emez éjjelen, mert nem tudták, hogy az Enyed környékén tanyázó tömérdek fegyveres oláh melyik perczben ront rájuk s akad velők kemény munkájok.

Végtelenül lehangolólag hatott lelkükre az elpusztult város képe is.

Imitt-amott még mindig égött néhány épület, mások már csak füstölögtek, legtöbbször az elpusztítás barbar munkája már teljesen bevala fejezve s a romok felett borzalmas csend honolt, melyet az éjjeli homály még borzalmasabbá tett.

Az utcákon, feldult telteken az eltemetetlen halottak százai heverték.

A lég az egész város felett bűzhödt és fojtó volt A gazda nélkül maradt ebek városszerző fájdalommal vonítottak, imitt-amott kóbor sertések barangoltak,

* Lásd „Nagyenyed és vidékének veszedelme” írta br. Kemény Gábor, 183, 184 lap.

hogy, amint mi érteni akartuk, csakugyan nem a város és a Bethlen-főiskola békét ohajtó körében, hanem rajtunk kívül álló, hozzánk nem tartozó körökben kell keresnünk és találnunk a közéletünkben s a sajtó terén is közelebb-ről felmerült, kétségtelenül sajnos félreértések okozott s rágalmozással ármánykodó matadorjait. Egyetértőleg majd utat adhatunk az ily tendenciával működőknek s közös erővel, jóindulattal munkálkodhatunk a közös érdekében.
Szerkesztőség.

Az ifjusági bál.

Álmodtam... Ha igazhívő mozlím volnék, azt mondanám, hogy álomban bájós hurik közt jártam a tubafa alatt. Ha héber volnék: Jákób álmát láttam volna, a ki tudvalevőleg angyalokat látott álmában le- és felszállani az égből. De nem vagyok én sem az egyik, sem a másik! Nem is álmodtam; ébren voltam, mint akár most. Nincs is szükségem a higgadt arab erős fantáziájára, mégis magam elé tudom varázsolni az „Ezeregyéj” ama tünde alakjait, kik a január 17-én rendezett ifjusági bálban ott voltak. Sőt neveket is tudom! Ime:

Kovrig Tivadarné szül. Scheidel Katalin a lady-patronesse Gáldtöről, dr. Bartók Györgyné, dr. Magyarai Károlyné, br. Bánffy Kázmérop, Fogarasi Albertné, dr. Winkler Albertné, Török Danielné, Mocsár Józsefné, id. Winkler Jánosné, ifj. Winkler Jánosné, Cirner J. Józsefné, Szász Józsefné, Lázár Gyuláné B-Beszárdról, Bodola Lajosné szül. Winkler Bella, Lőrincz Károlyné öngagságok — a mamák.

Winkler Flóra, Cirner J. Laura, Ludvig Olga, Straub Mariezi Gáldtöről, Török Gyöngyike, Binder Margit, Péterfi Etelka, Istvánfi Anna mindhárom Alvinczről Lőrincz Kata és Klári, Lázár Mariska, Benel Melani Predealról — kisasszonyok, a mamák leányai.

Mondják meg kérem önök, kik e kis referátát olvassák, hogy foglalkoztak-e valaha kedvesebb nevek leírásával? Tamás vagyok benne; az ellenkezőt senkise merje állítani, mert annak velem gyullik meg a baja! Ime, huszonhét név, mint huszonhét virágszál egy koszoruba fonva! Nem megyek tehát tulságba, midőn azt állítom, hogy az első négyest huszonöt pár táncolta.

Hát az öltözékek? — türelmellenkednek a női olvasók. Hja! bocsánat hölgyeim, én csak szegény halandó lény vagyok. Hiszen kitudná leírni az angyalok öltözékét? Azoknak szárnyaik vannak; csak egy pillantás, és tova szállanak. Sok próféta megkísértette már ezt, de mindnyájan felsültek vele; én nem akarok a sorsukon osztozni. Annyit megsughatok, hogy a toalettek finom izléssel voltak kiállítva, és a nők oly jól néztek ki mindnyájan, hogy ha én most Paris volnék, bizony nem tudnám, kinek nyujtanám oda Eris almáját! És a hol a szép nemnek ily képviselői vannak jelen, ott a siker biztos. Az ifjusági bál sikert ért aratot egy szellemileg, mint anyagilag.

E siker kivívásában az oroszlanrészt Kovrig Tivadarné lady-patronesse öngagságát illeti, ki pontban 9 órákor jelent meg méltó kísérettel a bálterembe. Már

felvert szárnyas állatok repkedtek, macskák futkostak melyek valamelyik állatok megkezdett hullát hagyták oda,

Ezen éjjel folytán ásta ki O. Veress Károly ügyvéd néhány nemzetőr fedezete alatt az új Collegium pinceszéből a Bethlen-főiskola nagy vasas tölgyta tádját s szállította a Tomai Mihály három hó által vont szekere.

A láda ép volt. A rablók bár nagy gonddal kutatták napok során, nem tudták ráakadni s így a Bethlen-főiskolának 1848 nov. 4-én ezen ládába hehezett nagybecsű történelmi okmányai, egy csomo ados levele s néhány ezer forint készpénze szerencsésen megmaradt.

Veress Károly, Tomai, ennek legénye Gánya nem is mozdultak a láda mellől, míg azzal Tordára megmen érkeztek.

A feldult telkek romjai között imitt-amott mécesek halovány világa volt látható.

Enyedi nemzetőrök kutattak ezek világánál elásott ingóságok után.

Némelyek szerencsésen megis kapták, mások ellenben azoknak csak hátt helyekre találtak.

Végre elmúlt a borzalmas éjjel s feléértül jan. 17-nek reggele.

Az olasz lovasok a kiterítve levő volt szerzett őrmesterük, honfitársuk hullájához járultak, rendre arczát megcsokolták aztán elbucsuhtak tőle örökre.

A menekülők meleg hajlékukat újra elhagyták s ringy-rongy öltözetükben, sekan súlyos beteg, dideregve siratván megmen talált kedveseiket, feldult othonukat, semmivé lett szülővárosukat, felpokolodtak a rendelkezés alatt áll 70—80 szekőrré, szorongva, a hogy lehetett, ember ember hátán s reggel 8 óra körül a mentő csapat panggal s néhány oláh fogolylyal együtt, legesekélyebb katonai záj nélkül elhagyták Enyedet s megindultak Torda felé.

(Folyt. követ.)

em a város és
m rajtunk ki
ll keresnők
is közelebb
sek okozt
törtéleg majd
knek s közs
ó érdekben.
késztség.

nek, azt mon
tam a tubefa
n volna, a ki
és felszállni
sem a má
akár most.
fantáziájára.
regyél" ama
ifjusági bál
e:

n a lady-pat
Magyar Ká
né, dr. Wink
né, id. Wink
J. Józsefne.
Budola Li
né öngyása

ndvigh Olga,
Binder Mar
n Alvinczrő
Melani Pre

referátát ol
b nevek le
zöt senkise
meg a baja
egy koszo
midőn azt
áncazolta.

ek a női ol
gény halan
ngyalok ol
egy pillantás,
te már ezt,
te a sorsukon
lettek fiom
tek ki mind
ny nem tud
és a hol a
a siker biz
szellemileg,

ovrig Tiva
pontban 9
embe. Már

tu'kostok
nygytáoda,
oly Gygyed
m pincze
fáját szá
zekerőre.

ddai kutat
a Bethlen
zeti nagy
vele s ne
maradt.

Bánya nem
a megnem

ott méese

nál elásott

asok ellen

jan. 17-nek

zerett ör
dre arczát

hagyták s
dideregve
othonukat,
endelkező
y lehetett
mentő esa
esekeleybb
ultak Tor.

mindjárt a csokor átnyújtásánál bele találta magát az „anyai” szerepbe, mit az eltávozás percéig híven meg-
is őrzött. Körünkben egy pillanatra sem vesztette el
vidámságát; jóságos arczán folyton ott honolt szívének
egész nemessége. Elve láttuk magunk előtt a keresztlen
egyszerűséget kelemmel párosulva. Esményképét láttuk
a valóságban a lelkes honleányunk; igazi örökösét Beth-
len Gábor szellemének. Reggeli három órakor távozott el
körünkől magával vevé tiszteletünket és szeretetün-
ket. Legyen meggyőződve arról, hogy szívének jóságát
szoknak adta, kik annak nagy értékét ismerik, és ha
ismerik, megbecsülni is tudják. E helyen is fogadják
forró köszönőnkét.

Nagy köszönettel tartozunk nt. dr. Bartók György
urnak is, ki az elnöki tisztet volt szíves elfogadni. Azok
előtt a kik őt ismerik, azt hiszem egészen felesleges
fejtgetnem, hogy tisztában azon páratlan buzgalommal
és tapintattal járt el, a mik minden tetteit egyaránt
jellemzi.

Még három egyénről kell különösen megemlékeznem
Ezek közül kettő a két protektor: tek. Csató János el-
ispán és ifj. Gáspár János urak. Protekciójukért fogad-
ják szíves köszönőnkét.

És a harmadik? ... A harmadik a theol. akademia
szeretett dekanja: nt. Hegedűs János ur. Ott volt velünk
végig! Jó szíve sugallatának engedett, midőn közöttünk
megjelent. Feledni látszott az éveket, mik vállára nehe-
zedtek. Megfátalodott szellemi gyermekei között. Buzdi-
tott, intett, figyelmeztetett. És az nekünk oly jól esett,
hogy az, ki előttünk a tudományok lobogó lánggal égő
szóvétnekével jár, akkor is velünk van, midőn a vidám
örömközés csarnokában egy néhány órára feledjük a komoly
könyveket.

Végre helyreigazításul felemlitem, hogy a lady-pat-
ronesse öngyása tiszteletére Borsai Samu tanár ur által
szerzett dallamra szöveget nem — mint a „Közérdek”.
ben jelezve volt — Szabó Jenő ur készítette, hanem az
ifjusági elnök Tarkányi György.
M—cz.

Levelezés.

Vizaknai élet.

január 21.

Mindenesetre merész dolog, hogy ilyen címzet adok
írka firkának — mintha valami „fővárosból” és annak
társadalmi életéről akarnék valamit elmondani. De mind-
járt felközöm az okot, a mely e cím választására birt:

— Eddig olyan csekély volt az összejöveteli — va-
gyie élet — kedv. Vizaknán, hol most valóban meglepő
a föllendülés, melyet az utóbbi hetek és napok alatt tap-
asztaltunk. — S így teljesen megérdemli Vizakna tár-
sadalma, hogy az ő „élet”éről mondjunk egyet-mást.

Legelőször is: rendkívül ügyes és sikerült gyermek
— műkedvelői — előadást láttunk mult szombaton a sör-
ház disztermében. K r e m n i c z k i Amandu, szül Cseh
Margit rendezte, tanította be a kicsiny kisasszonykát,
a kik az előadásban részt vettek — őt illeti tehát a meg-
érdemelt dícséret. orozslánregye.

A kis Kremnitzky, Greis, Veress, Nyenyestyan
leányok kitétek magukért, ügyesen, bátran mondták el
mindannyian szerepüket.

Előadás után táncz volt, a melyet a „kicsinyek”
kezdtek meg, de később belevegyültek a „nagyok” is. S
egy éjfélt utáni tartott a mulatság.

A legközelebbi tánczestély jan. 31-én lesz; a kaszinó
bál, a melynek megtartása elé rendkívül furcsa és súlyos
akadályok gördültek. — s már — már lemondott a pub-
likum a kaszinó bálról, mikor végre ünnepélyesen ki-
mondták, hogy igenis lesz!

A tüzölők sem maradnak hátra: ők még február
7-én tánczolnak a saját, bizony gyöngéde állapotban
levő pénztáruk gyarapítására.

Szóval lesz tánczestély elég, csak legyen ki tán-
czoljon.

Mint halljuk, felolvasó egyklust is rendez a kaszinó.
Azt mondják, hogy elsőnek Szócs Géza olvas fel, s
reméli a közönség hogy hallani fogja még Szentkatolnai
Bakk Endrét, Kremnitzky Amandot, Benedek
Kálmánt, id. Szócs Sándort sat.

Lesz tehát tanulságos mulatsága is közönségünknek
Hogy is mondja a jó öreg Horatius:

— Omne tulit punctum, qui miscuit utile dulci . . .

A népszámlálás immár kis városunkban is vége
ért. Mint halljuk, Vizakna lakossága egy pár százzal
szaporodott 10 év óta s így felül van most a 4 ezeren.

Egy szegény, elnyomorodott szinigazgató járt a na-
pokban itt, bérleteket gyűjteni. Nem sikerült neki, mert
már egy néhány kollégája szedett itt fel bérletpénzeket, s
asztán sohasé láttuk többé a szedőt. Meglehet, hogy az
az egy becsületes volt s éppen ez bünhődött a többi
szédőgéecért.
Sz. G.

Tóvis, 1991. január 22.

Az állami iskola gondnoksága I. hó 18-án a szegény
tanulók felruházása jüvára tánczvizalmat rendezett. Ez al-
kalommal fényes tanujelét adta a tövisi közönség a sze-
gények iránti szánalmának s bőkezűségének. Valóban ritka
s a szemlélőre nézve meglehető látvány volt, miként ipar-
kodott mindenki tehetségéhez képest a jótékonykodás oltá-
rára — felülfizetéképpen — áldozatot hozni. Igen, mélt-
án nevezhetjük áldozatnak, mert voltak oly egyének, kik
anyagi helyzetükön túltéve járultak e célhoz. Ritka any-
agi s erkölcsi siker, mely valóba arra sarkallhatna a t.
gondnokságot, hogy évenként ezt ismételné, miután sike-
res anyagi eredményt — ismerve a közönség adakozási
természetét — biztosnak veheti. A mulatság igen sike-
rültek mondható. A közönség, mely 8 órakor kezdett
gyülekezni csakhamar szufolásig megöltötte a termet. A
hangulat kitünő volt mi nem is képzelhető másként, hol
a szentháromság oly bőven képviselve van: jó bor, jó
zene, szép leány! Az első négyest 36 pár tánczolta. Ugy
a polgárság valamint az intelligencia legnagyobb része
jelen volt. Köszönettel tartozunk a t. gondnokságnak, de
különösen dr. Boér Jenő elnök és Kis Elek tanító urak-
nak, kik ily élvezetes estét szereztek mulatni szerető kö-
zönségünknek. Elismerésre méltó körülmény, hogy az
államiiskola gondnoksága nemcsak a tanítás és népne-
velés ügyével buzgón, önzetlenül foglalkozik, hanem a
jövő nemzedék polgárainak szellemi ktképzetésén fár-
dozik, hanem még azok anyagi helyzetét is szíven hordja
mélánt igényelheti a közvélemény halás elismerését.
F. I.

VEGYES HIREK.

— **Hymen.** Dárday Olga kisasszonyt, dr. Dárdai
Sándor orsz. gyűlési képviselő kedves és kiváló művel-
tségű leányát, f. hó 18-án jegyezte el Szende Fülöp tit-
kár és mkir. keresk. miniszteriumban a tengerészeti
ügyek előadója, néhai Szende Bela mkir. honvédelmi mi-
niszter fia. Öszinte szívből ohajtuk boldogságot az ifju
párnak.

— **A népszámlálás eredményei megyénkben**
eddig következő helyekről ismeretesek: Nagyenyed 5914
lakóssal, szaporodás 552. Gyulafehérvár 8181 lakóssal,
szaporodás 843. Abrudbánya 2992 lakóssal, szaporodás
123. A verespatak járásnak 23354 lakosa van, szaporodás
csak 895, mi nagy hanyatlás. A kisenyedi járásnak
15717 lakosa van, 1104 a többlet. Pókafalva, Preszáka,
Korna, Abrudfalva, Kerpenyes, Mogos, Verespatak apadtak.

— **A honvéd tisztjé kaszinóban,** melyben ujab-
ban atisztikar által havonta két „uri” és egy „női” estély
tartása tervezetett, az első ilyen szabású tisztjé összejö-
vetel az elmúlt esztendőben tartott meg. Katonailag
annyiban lényegesek, a mennyiben a tartalékos tiszteknek
alkalom nyújtatik, hogy nemcsak szolgálatban, hanem
azon kívül is minél gyakrabban érintkezzenek a tény-
leges állományu bajtársakkal. A kedélyesen lofolyt es-
télyen sokan vettek részt. A rendkívüli előzetkenység és
vendégszeretet, mellyel lépten-nyomon találkoztunk nem
szorult dícséretre. Toasztkban sem volt hiány. Križmanits
százados a megjelent urakat egy rövid és szép beszéd-
ben üdvözölte, melyre Horváth Miklós megyei főszámvevő
tartalékos honvéd főhadnagy felelt, éltetvén a 2-ik hon-
véd zászlóalj tisztikarát, első sorban annak parancnokát
mint létre hoztát ezen kellemes találkozásnak. Végül,
miután nők nem voltak jelen, a távollevő hölgyekre ürit-
tettek poharak. Nem hagyhatjuk megemlést nélkül a
Sreiber Frigyes százados által tartott tréfás előadásokat
melyek nagy derűséget keltenek és nagyban járultak
hozzá ama kedélyes hangulathoz, mely mindvégig urál-
kodott. Különben a fényes siker mellett bizonyít az is,
hogy csak éjfélt után kezdődött az oszlás. Ezen körü-
ményből ítélve kétszeres érdekléssel nézzük a női estélyt.

— **A kultuszminiszter, mint adórevizor.** A
mi mostani kultuszminiszterünk tudvalevőleg bátor refor-
mátor, ügyes debatter s minden tekintetben szeretetre
méltó, eszes gavallér; de egy nagy gyöngéje vnn, szereti
a falusi állami iskolák amugyis elég sovány költségöl-
irányzatait megnyirbálni. Hogy a tüzfára számított 10
frtból, mint feleslegest kitöröl pl. 5 frtot, ez még csak
hagyján! lehet enyhe tél s ekkor anélkül is meglehet
élni, vagy ha a hőmérő még is makuoskodnék s nagyon
le találna szállani ott az iskola kerítés egy a tanító fája,
szóval a kedvező esélyek száma egész légtő. De a mit
az asszonynepi állami iskolával mivel, az már egy kissé
sok. Ez az iskola t. i. olyan szerencsés, hogy van egy
nehány darab földje, vagy talán csak élvezi egynehány
darab földnek a hasznát, s ez után meg van róva 14 frt
földadóval. — mely összeget mint fix tételt, természet-
esen mint szükségletet beállit a költségvetésébe. A kegyel-
mes ur, vagy hihetőleg csak az írő diákja látva e vaskos
tétel, így elmélkedik magában: „Persze! 14 frt, elég lesz
arra 10 is” s úgy tesz a mint gondolja, veszi a nagy ve-
res plajbászt s menten kitörli a 14-et s 10-et ir he-
lyette. Most már lássa Wekerle pénzügyminiszter, hogy

honnán szedi be a 4 frtját, melyet nem számolva kellő-
leg kultuszminiszter koll-gája törlési hajlamaival, mint
biztos jövedelmet vett fel idei nagy költségvetésébe. E
dolog előadása a közigazgatási bizottság január hó 14-iki
ülésén általános derűtségbe hozta a megelőző százaz tár-
gyalásoktól kissé megviselt kedélyeket, de ez a derűtség
egy cseppet sem lendített a pénzügyminiszter baján, a
kár ezután is csak kárnak maradt.

— **Jutalmazás.** A megyei közigazgatási bizott-
ság január 14-iki ülésén az utmunkaváltás-alapból a
mult évben tanusított sikeres működésük jutalmazásaként
Klein Mihály irnoknak 120 frt, Verköcsi Károlynak 40
frt, Lucze Lajos és Bedő Sámuel utmestereknek egyen-
ként 30 frt, Vas Mihály utkaparónak 5 forintot szava-
zott meg.

— **Nagy pálinka- és szeszfogyasztás** volt Al-
sófehérmegyében ameanyiban a mult évben elkel mennyi-
nyiség értéke kerek számban egy millió forintra tehető.
Ebből minden megyei lakosra, még az újszülött csecse-
mőre is 5 frt 50 kr esik. Itt felemlítjük egyuttal azt is,
hogy a megyei szeszgyárak összes készlete elkel, és
hogy az alvinczi cognac-gyár e hóban megkezdte a cog-
nak-lőzést.

— **A koresolyázó-egylet** január hó 21-én tar-
totta közgyűlését, melyen a tisztikar és választmány a
következőleg alakított meg: elnök: Zeyk Daniel orsz.
képviseelő, alelnökök: Zeyk Kálmán és dr. Winkler Al-
bertné, pénztárnok: dr. Winkler Albert, gazda: Bójthe
Zsigmond, választmányi tagok: báró Bauffy Kázmér,
Bóithe Kálmán, Molnár József, Straub János, Tótfalusi
József, Zeyk Károly, női választmány: br. Bánffy Anna,
Kis Sarolta, Ludvig Olga, Török Gyöngyi, Varró Róza,
Winkler Flóra.

— **Zene a jégen.** A szép téli napok beálltával
az itteni koresolyázó-egylet vasárnap délutánonként ze-
nével fog tagjainak es a közönségnek kedveskedni.

— **Csáky Albin gróf** közoktatásügyi miniszter
52,061--1890. sz. a rendeletet adott ki, melyben főkép
a leányiskolák övendékeinek a koresolyázásban gyakor-
lását és ezáltal a testi fejlődés előmozdítását czélozza.
E rendelet kapcsán az itteni koresolyázó egylet a polg.
leányiskola gondnokságával érintkezésbe lépni határozta
a módokat megállapítása céljából, mikép volna az esz-
mének test adható.

— **Halálozás.** Dr. Grassler Károly szászsebecsei
gyakorló orvos, kinek orvosi tanácsát s műtői képességét
távolab lakó betegek is gyakran vették igénybe, e hó 9-n
52 éves korában meghalt.

— **Konrad József** megyei állatorvos f. hó 22 én
Gyulafehérvárt hosszan tartó betegeskedés után meghalt.

— **Amerikai szőlőiskola** Nagyenyeden. A föld-
művelésügyi miniszter a helybeli viuczellérképezde felter-
jesztése nyomán engedélyezte a szükséges költségeket,
melyeket a nagyenyedi gyümölcsészeti iskola kertjének
bérbe adott részén rendezendő amerikai szőlőiskola igé-
nyelni fog, minél fogva a vesszőültetés még az idén kez-
detét veendi.

— **A farkasok garázdálkodása** az idén nagyobb
mervű mint máskor, így mint halljuk Angyel József ó
lapádi körjegyzőnek négy vadaskutyáját falták föl s éjje-
lenként a n. enyedi vágóhid körül is kborolnak. Tegnap
a helybeli és vidéki vadászok a Fugad körüli erdőben
tartottak hivatalos hajtóvadászatot, melynek eredményéről
még nem kaptunk értesítést.

— **Vásári lopás.** A nagyenyedi baromvásár alig
kezdődött meg s már is egy jelentékeny lopásról tehe-
tünk tudósítást. Egy kocsiárty magyar gazdának, ki Kis
János fogadóban szállott meg, hihetőleg valamelyik szőlő-
hamos halótársa ökörvásárlásra szánt 220 frtját ellopta.
Az eltávoítás módja, t. i. az alsó kabátnak szakszerű
felhasítása, gyakorlott kezű s tapasztalatban gazdag gaz-
emberré vall, ki az utjában talált akadályokat könnyű
szeret tudja leküzdöni. Az ismeretlen tettest, mint ilyen
esetekben szokas úgy a rendőrség, mint a csendőrség
nyomozza.

— **Az iparos ifjak** e hó 31-én tartandó báljára
nagyban folynak az előkészületek. A rendezőség mindent
elkövet, hogy ismert kedélyességéből, ne veszítsen báljuk.

— **Műkedvelői előadás.** A gyulafehérvári mű-
kedvelők a jótékony izr. nöegylet javára január 4-én si-
került s igen látogatott előadást rendeztek, mely a jóté-
kony czélra 31 frtot jövedelmezett.

— **Figyelmeztetésül** a püspöki vizsgálat alatt
álló n. enyedi ev. ref. egyházközség mindenik önálló
tagjához. Miután egyházközségünk képviselőtestülete meg-
bízatasának ideje lejárt, az a törvényneken gyökerező
eljárás szerint újra választandó, mi folyó évi február 1-n
dölelőtti 11 órakor fog véghez menni az új városháza
tanácstermében. Képviseelő választási jogosultsággal bit
egyházközségünknek mindenik olyan önálló tagja, ki
rovatalt, közpénztári (domestikai) járulékot fizet. A kép-
viselő tagjává pedig csak az megválasztható, a ki egy-
házi tartozásaival a választás idején egy évvel több idj.

ről hátralékba nincs. Figyelmeztetik azért egyházköz-
ségünk önálló tagjait, hogy hátralék tartozásait a
megjelölt időig t. Benedek Gábor egyházi pénztárnok
urnál, vagy a kiküldött egyházi rovatál-gyűjtőnél anyai-
val inkább egyenlitsék ki, mert ellenkező esetben, a tör-
vény értelmében sem az egyházközségi képviselőt, sem
sem a keblit tanács tagjait nem magvaszthatók. Nagy-
enyed, 1891. január 17-én. Gáspár János egy-
házi főgondnok.

— **Értesítés.** A nagy-enyedi ev. ref. Bethlen-fő-
tanoda elemi iskolájában az I. félévi vizsgálatok folyó
évi február hó 2-ik és 3-ik napjain tartatnak meg a
theol. nagyteremben, a következő renddel: február 2-án
d. e. 8-11-ig a IV. e. osztály; d. u. 2-4-ig az I. e. o.;
január 3-án d. e. 8-11-ig a III. e. o.; d. u. 2-4-ig a
II. e. o. Miről az érdekeltek tisztelettel értesítettek.
Nagyenyed, 1891. január 17. Péter Károly elemi iskolai
t. gy. jegyző.

— **Kossuth Lajos nagy hazánkfa „Iratam az
emigrációból”** cz. művének újabb megjelenését 3 kö-
tetére a Sebestyén Sándor gyűjtőjén előfizettek: dr.
Kovács Ödön, Bartha Zsigmond, Kerekes Mihály, Polg.
olvassóegylet, Hegedűs János, Müller Mihály, ifj. Cirner
József, Nagy Lajos, ifj. Gáspár János, Szilágyi Farkas,
Iparos ifjúsági onk. kör, dr. Jeney Elek. Vajha minél
többen sorakoznának a díszes névsorhoz!

— **Az adózó közönség figyelmébe.** Nagyenyed
város adóhivatala által kiadott egyik hirdetőnyelében
közölni teszi azt, hogy az idei január hó 22-ére kitű-
zött határidőt, IV. oszt. kereseti, valamint a tőkekamat
és járadékadó bevallási ívek beadására, január hó 31-ig
maghosszabbította, a városi adóhivatal ezen intézkedése
olvassóink figyelmébe ajánlatik, továbbá értesítjük mi is
az adózó közönséget, hogy az általános jövedelmi pót-
adónál tekintetbe veendő kamatteleher vallomásaikat e hó
végéig mindenki, kinek birtokán bekebelezett teher van,
jelentse be a városi adóhivatalnál, mert ha bejelenti,
a kamat 10%-a az általános jövedelmi pótadóból elfog en-
gedtetni.

— **Nyilvános nyugtázás.** A „Nagyenyedi sze-
gény tanulókat segélyező kör” által kibocsátott felhívás
értelmében, a helybeli szegény tanulók segélyezésére, az
egylet pénztárához következő adományok folytak be: a)
Cirner J. Józsefné öngyűjtésén: özv. br. Kemény Dé-
nesné 3 frt, Bőjthe Zsigmond 1 frt, özv. Fűzi Jánosné
1 frt, Fűzi Kata k. a. 1 frt, id. Winkler Jánosné 2 frt,
ifj. Winkler Jánosné 1 frt, Szilágyi Farkasné 2 forint,
Graef Jánosné 1 frt, Cirner J. Józsefné 2 frt. b) Mü-
ller Mihályné öngyűjtésén: Varró Ferencné 1 mel-
lélő, 2 kabát, 1 téli felső, Mórágyi Istvánné 2 frt, özv.
Enyedyné 50 kr és két kalap, Dezső Zsigmondné 1 frt,
Erős Istvánné 1 frt, br. Kemény György 5 frt, br. Ke-
mény Györgyné 6 drb ruhanemű s 3 pár lábbeli, Cinége
Ferencz, Dancs Sámuelné 1-1 frt, özv. Mangezius Fri-
gyesné, Adler Sándorné, Krizmanics Vilmosné, dr. Boez
Józsefné, Müller Mihályné 2-2 frt, Veress Jánosné 1 új
harisnya és 1 frt 50 kr. c) Dr. Kovács Ödöné öngyű-
jtésén: Wokál Jánosné 2 frt, Kovács Gyuláné, Hare-
peli Károlyné, dr. Kovács Ödöné 1-1 frt. d) Török
Bertalané öngyűjtésén: Popp Györgyné, Pogány Já-
nosné, Török Bertalané 2-2 frt, Török Gyöngyike k. a.
Folyovich Sándorné, Fodor Miklósné, Janesó Sámuel,
Lenk Lajosné, Sebestyén Sándorné, Ürmösi Farkas Má-
ria, Ungár Samuné 1-1 frt, Dezei Samuné, dr. Farnos
Árpádné, Hann György, Grün A. Samuné 40-40 kr.
e) Buda Edéné öngyűjtésén: Gulácsi Józsefné, Tóth
Sándorné, Biró Miklósné, Szász Józsefné, Silmann Nán-
dorné, Lázár S. M., Tökés Imréné, Albert Iváné, Fei-
ler Farkas, Buda Ede, Buda Edéné 1-1 frt, Iacze Sa-
muné, Béthy Károlyné, Kovács Sándorné, Bihari Jánosné,
Zeiler Eduard, Tóth Ilona, Berde Sándorné 50-50 kr,
Abend Emilia, 80 kr, özv. Antal Jánosné, Zimmermann
Richard, Szőke István, özv. Zeitner Adolfné, Veress Al-
bert, Kovács Mihályné 20-20 kr, Neumann Gézáné
harmincz krajczár, Debreczeni Kálmáné 10 krajczár
f) Az egylet elnökségéhez küldöttek Kovrig Tivadarné,
5 frt, Tóth Miklósné 1 frt, Garda Józsefné 1 frt és 3
drb férfi ruhát, Papp Lászlóné 60 krt. Fogadják a ne-
mes szívű adakozók a „Szegény tanulókat segélyező kör-
nek” — a segélyezett szegénysorsú tanuló nevében —
legforróbb köszönetét. Nagyenyeden, 1891. január 6-án.
Ifj. Cirner József, pénztárnok, Péter Károly, titkár-he-
lyettes.

— **Nyilvános számadás.** Az 1891. évi január
17-én megtartott ifjúsági báluk összes bevétele 275 frt
30 kr; az összes kiadás 173 frt 15 kr és így a tiszta
jövedelem 102 frt 15 kr. Felülfizettek: Kovrig Tivadarné
önszaga „lady-patronesse” (Gáldtő) 100 frt, dr. Bartók
Györgyné önszaga 3 frt, dr. Bartók György 10 frt, Csató
János 10 frt, ifj. Gáspár János 10 frt, id. Graef János
5 frt, Munkácsy Zsigmond 5 frt, bt. Kemény György
Szász József, dr. Winkler Albert, Nagy Andor (Kará-
csónfalva) 3-3 frt, id. Gáspár János, Kovács Gyula, Tö-
rök Bertalan, Deli Ödön, dr. Jeney Elek, Tóth Miklós,
dr. Boér Jenő (Tóvis), Szotyori József (N-Ajta), Bisztri-

csányi ezéd személyzet 2-2 frt, dr. Kovács Ödön, br.
Bánffy Kázmér, Náadori Vilmos, Józsa Zsigmond, Bartha
Zsigmond, Benedek Károly (Alsóvez), Fogarasi Albert,
Magyar Sándor (Apahida), Cirner J. József, Balogh Elek
(Felvincz), Ignác László, Bőjthe Zsigmond, Elekes László,
ifj. Straub János, Dancs Sándor 2. e. o. t. 1-1 frt,
Tokos Jenő, Heim Győző, Szigeti Ákos (Tóvis) 50-50
kr. Fogadják a felülfizetők az ifjúság nevében közö-
netünket. Nagyenyed, 1891. jan. 28. Tarkányi György
r. b. alelnök, Molnár Lőrincz r. b. pénztáros.

Az aradi magyar állami érem.

— Irta: Vay Károly gróf.
(Folytatás.)

Az említett főtét valódi próbaköve az illető tűz-
fecskegyáros önzetlenségének, hazafiaságának, em-
bereszeretetének; mert gyártmányai elárúsításánál tűnik az
ki, rajjon megelégszik-e az öt méltán megillető polgári-
keresettel vagy pedig oly szeretőt drága vételárakat
szab tűzfecskegyárosoknak, hogy szinte nyuzza a rászorult
közönséget.*)

Az aradi pompás kiállításon tízezrek győződtek meg
arról, hogy Tarnóczy Gusztáv országgyűlési képviselő, ki-
tűnő gyártmányi nemcsak legjobb tűzoltó szerel az egész
országban, hanem arról is, hogy azok vételárát a neve-
zett gyártulajdonos oly jutányosakra szabta, miszerint az
ő gyártmányai sokkal olcsóbbak, mint azon néhány mű-
hely s kisbetszerű gyártéle ódon-rendszerű készítménye
a melyek az aradi kiállításon a Tarnóczy-féle pompás
tűzoltószerekkel „a legjobb dícsőségért versenyeztek. Nem-
csak a legolcsóbbak, de a legjobbak is ezen tűzoltósze-
rek; s így a közönség legörömebben azokat vásárolják
s ez annál érthetőbb mert a szakértők azokat még jóval
drágábban és szívesebben megvették volna, mint az eddig
kapható alárendelt minőségűeket más gyárakból, ha ezen
két áru között kellett volna választaniok. Hát bizony ez
nemcsak ezt bizonyítja, hogy Tarnóczy Gusztáv igen nagy
tőkét, székérelmet fektetett tűzfecskegyárába: hanem
azt is, hogy ez ügyet speciális tanulmánya tárgyává
tette azt lelke teljes erejével karolta föl. Nagy örömmel
várjuk a legközelebbi külföldi kiállítást, hol ezen gépei
okvetlenül feltűnést fognak kelteni házáink iparának fejlő-
dése iránt.

Ezen gyár a vevőknek olcsóbb árakat képes nyuj-
tani, mint az összes, több magyarországi tűzfecskegyár
műhelyek s gyártélek; s így azon körülmény azt bizo-
nyítja, hogy Tarnóczy Gusztáv oly nemes hazafi, a ki
a közérdeket ez irányban is buzgón, önzetlenül szolgálja.
Mindezt most megállapítani azért is időszert, mert a té-
sajtonk előtt berzenkedik; az idej termés asztalokba és
kaszlikba rakva a mezőgazda szerűkertiében, udvarán fek-
szik; a legkisebb vigyázatlanság tehát: égő gyufával,
izzó hamuval, füstölő pipával — nemcsak az illető köz-
ség idej termésének nagy részét, sőt talán az egészet,
— hanem magát a közönséget is pusztulással fenyegeti
sújtja.

*) Örvendünk, hogy méltán ünnepezt közgazdasági iróársunk
Jendületes tollából közölhetjük ezen pompás, közérdekű cikket. A
szerző azon főúri család jeles tagja, mely már igen számos tehetséget
ajándékozott nemzetünknek. Nagyatya Vay Ábrám gróf, máramarosi
főispán, a „Magyar Tudományos Akadémiai” egyik megalapítója 40000
forinttal (Széchenyi István gróf tette az első, a nevezett four pedig
rögtön azután a második alapítványt); első unokanővére pedig Csák
Albin gróf vallás- és közoktatás-ügyér nagytehetségű, szellemdu
neje.
A szerk.

NYILTTÉR*)

Legelőnyösebben vesz és elad értékpapirokat,
résztvényeket, elsőbbségi kötvényeket, zálogleveleket,
ércpénzeket és idegen pénznemeket.

Kiállít utalványokat (Cheques) és eszközöl
fizetéseket a külföld bármely piacára.

Ajánlkozik minden belföldi papir kamatszél-
vényeit az esedékesség előtt nyolcz napon belül
díjmentesen beváltani, kihuzott sorsjegyek és sor-
solt értékpapírok legolcsóbb leszámítására, és
minden a bank és váltó üzleti szakmába vágó
üzletiek eszközzésére felvilágosítást szívesen és díj-
mentesen ad.

Lejárt szelvényeknek, a szelvényutalvány
(Talon) benyújtása alapján, új szelvények meg-
szerzését gyorsan és minden külön jutalék fel-
számítása nélkül eszközli.

A regále kötvényekre szóló járadék szelvé-
nyeket a napi árfolyam szerint teljes árban fizeti.

1-5
Hutfesz Károly,
Kolozsvártt.

*) E rovatban közöltet: nem vállal felelőséget a Szerk.

Felelős szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALAN.

Kiadótulajdonos: WOKÁL JÁNOS.

Nyomatott Wokál Jánosnál Nagyenyeden.

Sz. 752/891. Alsófehérmegye alispánjától.

Pályázat.

A nagyenyedi járás főszolgabírói hivatalánál
egy közigazgatási gyakornoki állomás 300 frt fize-
téssel, 60 frt lakbérrel és nyugdíjogosultsággal
összekötve, jövén üresedésbe, felhivatnak pályázni
kivánók, hogy jogi tanulmányuk végzéséről, ed-
digi szolgálataikról tanuskodó okmányokkal fel-
szerelt kérvényüket február hó 20-ig hozzám ad-
ják be.

Nagyenyeden, 1891. január 23-án.

Csató János,

kir. tanácsos, alispán.

Eladó ház

Nagyenyeden a magyaruteza nap-
során a 45 számú ház eladó.

Értekezni lehet a háznál a tulaj-
donosnővel.

Cs és kir. szabad.

„ADRIA” biztosító-társulat

— alapított 1838-ban. —

Vagyonbiztonsági tőkéje: 28 millió forint.

Intézője: báró Podmaniczky Frigyes.

Fentebbi biztosító intézet, mely 53 éves fenn-
állása óta 146 millió forintot fizetett ki készpénz-
ben károk fejében, elfogad biztosításokat a leg-
olcsóbb díjtételek mellett:

a) **Az emberek életére;** időleges díjfizetéssel;
kihazasítási biztosítások gyermekék számára; tö-
kefizetések halálosetére; vegyes biztosítás életben-
lét vagy halál bekövekeztével, évi járadékok biz-
tosítása stb.

b) **Baleset biztosítások;** egyeseknek halál,
állandó- és ideiglenes munkaképtelenség esetére;
ugyszintén csoport biztosítások gyári-, mezőgaz-
dasági irodahivatalnokokat illetőleg, valamint tes-
tületek részére.

c) **Tűz-biztosítások.** Tűz, villám, vagy rob-
banás által okozható károk ellen.

d) **Szállítás és jégkárok ellen.**

Előfordulandó károk a legméltányosabban meg-
állapítva pontosan lesznek kifizetve.

A cs. és kir. szab. Adria biztosító tár-
sulat erdélyrészi vezérügynöksége
Kolozsvártt.

Szekula Ákos,
vezértulajdonos.

Kiss,
titkár.

Gróf Teleky László,
főhivatalnok.

2-3

Erdő, bánya és források el-
adásában közvetit és ajánla-
tokat kér

Tolnai Ervin

Gyulafehérvár.

6-10